

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžk/19/2019
Identifikačné číslo spisu: 7017200114
Dátum vydania rozhodnutia: 28.04.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:7017200114.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD. a členov senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a JUDr. Ing. Miroslava Gavalca, PhD., v právnej veci žalobkyne (sťažovateľky): A. Č., narodená dňa XX.XX.XXXX, bytom S. XX, proti žalovanému: Centrum právnej pomoci, Kancelária Prešov, Slovenská 40, Prešov, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného sp. zn. 2N 6494/13-8090/15-KaPO, r. z. 63737/2015 zo dňa 23.12.2015, o kasačnej sťažnosti sťažovateľky proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 7S/19/2017-65 zo dňa 28.11.2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I. Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Centrum právnej pomoci, Kancelária Prešov ako žalovaný orgán verejnej správy, rozhodnutím sp. zn. 2N 6494/13-8090/15-KaPO, r. z. 63737/2015 zo dňa 23.12.2015 podľa ustanovenia § 14 ods. 1 písm. a) zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi (ďalej len „zákon o poskytovaní právnej pomoci“) odňal žalobkyni nárok na poskytnutie právnej pomoci v právnej veci dovolania proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 4Co/60/2011-219 zo dňa 31.01.2013 z dôvodu neposkytnutia potrebnej súčinnosti určenému advokátovi pri poskytovaní právnej pomoci.

II. Konanie na krajskom súde

2. Krajský súd napadnutým rozsudkom podľa ustanovenia § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S. s. p.“ alebo „Správny súdny poriadok“) žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného, zamietol ako nedôvodnú. Náhradu trov konania nepriznal žiadnemu z účastníkov.

3. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia krajský súd uviedol, že správny súd preskúmal napadnuté rozhodnutie žalovaného a tiež konanie, ktoré ich vydaniu predchádzalo v medziach podanej žaloby a dospel k záveru, že tento postupoval správne a v súlade s platnou právnou úpravou a preto aj preskúmané rozhodnutie je vecne správne a zákonné. V správnom konaní bol dostatočne zistený skutkový stav veci a na jeho základe bol vyvodený aj správny právny záver, s ktorým sa krajský súd stotožnil. Dodal, že rozhodnutie zodpovedá zákonu aj po formálnej stránke.

4. Zdôraznil, že zmena právneho zástupcu sa nemôže zakladať len na subjektívnych pocitoch oprávnenej osoby. Pri prevzatí právneho zastupovania ustanovený advokát vec právne posúdi a môže vyjadriť svoj názor na skutkové a právne okolnosti prípadu. Objektívne zhodnotenie prípadu podľa konajúceho súdu neznamena, že právny zástupca bude postupovať v rozpore so záujmami oprávnenej osoby. Práve naopak, je povinnosťou advokáta svojho klienta upozorniť na možné riziká a poučiť ho aj o následkoch prípadného neúspechu v spore. Žiadna z týchto skutočností však neznamena, že advokát nebude postupovať v prospech oprávnenej osoby.

5. Vyhodnotiac vykonané dôkazy jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti dospel súd k záveru, že argumentácia žalobkyne nie je spôsobilá vyvrátiť dôvody, na základe ktorých žalovaný vydal napadnuté rozhodnutie. Zo skutkového stavu mal za nesporné, že žalobkyňa odvolala plnomocenstvo, udelené advokátovi JUDr. O. I. dňa 24.11.2014, listom zo dňa 15.01.2015, adresovaným advokátovi, ktorý tento doručil príslušnému okresnému súdu dňa 21.01.2015. Odvolanie plnomocenstva odôvodnila existenciou dôvodných pochybností o kvalite právnej pomoci alebo o poskytovaní právnej pomoci v záujme klienta. Ustanovený advokát predložil správnomu orgánu vyjadrenie, v ktorom špecifikoval podanie, ktoré v mene žalobkyne doručil okresnému súdu v predmetnej veci, pričom vychádzajúc z obsahu pripojeného spisu správny súd konštatoval, že toto vyjadrenie má oporu v uvedenom spise a korešponduje s jeho obsahom. Predmetné podanie zo dňa 05.12.2014, vychádzajúc z jeho obsahu (podania sa v zmysle platnej právnej úpravy posudzujú podľa ich obsahu) nepochybne háji práva žalobkyne. V danom prípade neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali záver, že tento postupoval v rozpore so záujmom žalobkyne, resp. žeby tento jej práva a právom chránené záujmy hájil nedostatočne a nekvalifikovane.

6. Pokiaľ žalobkyňa poukazovala na rozhodnutia krajského súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 3Sp/59/2013 a 10Sp/11/2016, tieto podľa konajúceho súdu nemali žiadny vplyv na posudzovanie predmetnej veci. Dodal, že žalobkyňa nekonkretizovala žiadne iné skutočnosti, ktoré by nasvedčovali zaujatosti, nestrannosti a nekvalifikovanosti ustanoveného advokáta a tieto správny súd nezistil ani zo spisového materiálu.

7. Správny súd zhodne so správnym orgánom, po zhrnutí jeho argumentácie v napadnutom rozhodnutí a to tak po skutkovej ako aj právnej stránke konštatoval, že žalobkyňa v konaní nepreukázala splnenie podmienok pre zmenu advokáta, resp. ustanovenie iného advokáta v zmysle citovanej právnej úpravy. Bezdôvodným odvolaním plnomocenstva žalobkyňa zmarila účel poskytnutia bezplatnej právnej pomoci, preto žalovaný zákonným spôsobom rozhodol o odňatí poskytovania právnej pomoci žalobkyni v zmysle ustanovenia § 14 ods. 1 písm. a) zákona o poskytovaní právnej pomoci.

8. Krajský súd uviedol, že zväžil všetky uvedené skutočnosti a na ich základe v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami podľa § 190 S.s.p. žalobu žalobkyne jednomyseľne (§ 139 ods. 4 SSP) ako nedôvodnú zamietol.

III. Konanie na kasačnom súde

9. Rozsudok napadla sťažovateľka kasačnou sťažnosťou z dôvodu, že ide o nesprávny a nezákonný rozsudok krajského súdu, ktorý vec nielenže nesprávne právne posúdil, nesprávnym procesným postupom neumožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ale aj rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia.

10. Uviedla, že odvolanie plnomocenstva a dohody o poskytovaní právnej pomoci urobila zákonná zástupkyňa. Namietala postup ustanoveného advokáta, ktorý Okresnému súdu Spišská Nová Ves doručil najprv odvolanie plnomocenstva až potom podpísané plnomocenstvo. Namietla nesprávne doručenie rozhodnutia žalovaného, keď toto bolo namiesto nej doručované jej zákonnej zástupkyňi. Poukázala na to, že krajský súd rešpektoval prietáhy v konaní a nezákonné postupovanie spisu na ďalší súd. Vyjadrila, že správny súd mohol dva roky nič nerobiť, ale ona nemala právo na dve odročenia pojednávania. Mala za to, že v celom odôvodnení rozsudku správneho súdu sa uvádzajú len vyjadrenia žalovaného a ustanoveného advokáta, čo podľa nej svedčí o tom, v koho prospech súd rozhodol. V ďalšom poznamenala, že zotrúva na všetkých doteraz urobených písomných podaniach. S poukazom na odôvodnenie rozsudku správneho súdu mala za to, že určený advokát sa priznal, že ak aj robil nejaké podania, tak ich robil bez vedomia klienta alebo pre niekoho iného. Z rozhodnutia žalovaného ako aj napadnutého rozsudku sťažovateľka vyvodila, že ako klient nemala právo na odvolanie advokáta, ktorý je ustanovený žalovaným, aj keď zistila, že tento nerobí podania, ktoré by sledovali jeho záujmy. Záverom požiadala o oslobodenie od súdneho poplatku za podanú kasačnú sťažnosť a navrhla, aby kasačný súd rozsudok krajského súdu v celom rozsahu ako nezákonný zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

11. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti nevyjadril.

IV. Právny názor NS SR

12. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podala sťažovateľka včas (§ 443 ods. 1 S.s.p.), je prípustná (§ 439 S.s.p.) a bola podaná oprávneným subjektom (§ 442 ods. 1 S.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačnú sťažnosť je potrebné ako nedôvodnú zamietnuť. Rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 28. apríla 2020 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

13. Predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok krajského súdu, ktorým zamietol žalobu, ktorou sa sťažovateľka domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného sp. zn. 2N 6494/13-8090/15-KaPO, r. z. 63737/2015 zo dňa 23.12.2015, ktorým bol podľa § 14 ods. 1 písm. a) zákona o poskytovaní právnej pomoci sťažovateľke odňatý nárok na poskytnutie právnej pomoci, a preto primárne v medziach kasačnej sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci kasačného konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného, najmä z toho pohľadu, či kasačné námietky sťažovateľky sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

Podľa § 5b ods. 1 zákona o poskytovaní právnej pomoci, o forme poskytnutia právnej pomoci rozhoduje centrum, prihliada pritom na okolnosti prípadu a účelnú ochranu práv oprávnenej osoby alebo zahraničnej oprávnenej osoby.

Podľa § 5b ods. 2 zákona o poskytovaní právnej pomoci, oprávnenu osobu alebo zahraničnú oprávnenu osobu v príslušnom konaní pred súdom zastupuje advokát, ktorého určí centrum zo zoznamu podľa osobitného predpisu, ak tento zákon neustanovuje inak. Proti rozhodnutiu podľa prvej vety sa advokát nemôže odvolať; ustanovenia osobitného predpisu tým nie sú dotknuté.

Podľa § 5d ods. 2 zákona o poskytovaní právnej pomoci, ak existujú dôvodné pochybnosti o kvalite právnej pomoci alebo o poskytovaní právnej pomoci v záujme ochrany práv oprávnenej osoby alebo zahraničnej oprávnenej osoby, centrum môže na žiadosť oprávnenej osoby alebo zahraničnej oprávnenej osoby rozhodnúť o zmene v osobe advokáta alebo mediátora; centrum rozhodne o zmene vždy, ak

oprávnená osoba alebo zahraničná oprávnená osoba preukáže nečinnosť advokáta alebo mediátora alebo ich vzťah k protistrane. Pri zmene v osobe advokáta alebo mediátora rozhodne súčasne aj o odmene za právne zastúpenie podľa § 12 ods. 4 alebo o odmene mediátora podľa § 11a ods. 3; v odôvodnených prípadoch centrum odmenu vôbec neprizná. Proti rozhodnutiu o zmene v osobe advokáta alebo mediátora sa advokát alebo mediátor môže odvolať iba v časti týkajúcej sa odmeny.

Podľa § 12 ods. 1 zákona o poskytovaní právnej pomoci, ak sa fyzickej osobe rozhodnutím centra priznal nárok na poskytnutie právnej pomoci, centrum ju vyzve na uzavretie dohody o poskytovaní právnej pomoci s určeným advokátom alebo centrom a na udelenie plnomocenstva na úkony súvisiace s poskytovaním právnej pomoci určenému advokátovi alebo centru; súčasťou dohody je aj súhlas oprávnenej osoby s poskytovaním informácií centru podľa odseku 3.

Podľa § 12 ods. 2 zákona o poskytovaní právnej pomoci, ak oprávnená osoba neudelí plnomocenstvo na úkony súvisiace s poskytovaním právnej pomoci centru alebo určenému advokátovi alebo ak udelené plnomocenstvo odvolá, nemá nárok na určenie iného advokáta; to neplatí, ak oprávnená osoba preukáže nečinnosť advokáta alebo jeho vzťah k protistrane.

Podľa § 13 ods. 2 zákona o poskytovaní právnej pomoci, oprávnená osoba je povinná poskytovať centru, určenému advokátovi alebo mediátorovi potrebnú súčinnosť.

Podľa § 14 ods. 1 písm. a) zákona o poskytovaní právnej pomoci, centrum rozhodne o odňatí poskytovania právnej pomoci, ak oprávnená osoba neposkytuje centru, určenému advokátovi alebo mediátorovi potrebnú súčinnosť.

Podľa § 21 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii, advokát je povinný odmietnuť poskytnutie právnych služieb, ak a) v tej istej veci alebo vo veci s ňou súvisiacej poskytol právne služby inému, ktorého záujmy sú v rozpore so záujmami toho, kto o poskytnutie právnych služieb žiada, b) sú záujmy advokáta alebo osôb jemu blízkych v rozpore so záujmami osoby, ktorej by sa právne služby mali poskytnúť, c) protistranu zastupuje advokát, s ktorým vykonáva advokáciu spoločne, d) informácia, ktorú má o inom klientovi alebo o bývalom klientovi, by mohla toho, kto o poskytnutie právnych služieb žiada, neoprávnenne zvýhodniť, e) vzhľadom na pracovnú zaťaženosť alebo dlhodobú neprítomnosť nemôže riadne chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta.

Podľa § 22 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii, advokát je oprávnený odstúpiť od zmluvy o poskytovaní právnych služieb len zo závažných dôvodov, najmä ak sa narušila nevyhnutná dôvera medzi ním a klientom alebo pokyn klienta je v rozpore s predpismi komory. Advokát tak postupuje vždy, ak zistí dôvody uvedené v ustanovení § 21.

14. Zo súdneho a pripojeného administratívneho spisu žalovaného kasačný súd zistil, že dňa 25.07.2013 bola žalovanému doručená žiadosť zákonného zástupcu - matky sťažovateľky (ktorá bola v čase podania žiadosti maloletá) o ustanovenie právneho zástupcu na zastupovanie v dovolacom konaní proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 4Co/60/2011-161 zo dňa 31.01.2013 o náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 200.000 Sk s príslušenstvom.

15. Žalovaný rozhodnutím sp. zn. 2N 6494/13-2004/14-KaPO, r. z. 62064/2014 zo dňa 20.10.2014 priznal sťažovateľke nárok na poskytovanie právnej pomoci a určil advokáta JUDr. O. I. na zastupovanie sťažovateľky v konaní pred súdom v právnej veci dovolania.

16. Dňa 24.11.2014 došlo k podpisu Splnomocnenia a Dohody o poskytovaní právnej pomoci medzi sťažovateľkou zastúpenou matkou a ustanoveným advokátom s tým, že predmetné listiny boli žalovanému doručené dňa 12.12.2014.

17. Dňa 18.06.2015 bola žalovanému doručená listina - „Opätovná žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu z Centra právnej pomoci na právne zastúpenie“ zo dňa 10.06.2015, z ktorej vyplynulo, že

sťažovateľka podaním zo dňa 15.01.2015 (odvolanie plnomocenstva a dohody o poskytovaní právnej pomoci) odvolala určeného advokáta z dôvodu, že existujú dôvodne pochybnosti o kvalite právnej pomoci alebo o poskytovaní právnej pomoci v záujme ochrany práv klienta, preto žiadala, aby žalovaný rozhodol o zmene v osobe advokáta. Na výzvu žalovaného zo dňa 08.07.2015, aby sťažovateľka uviedla, z akých konkrétnych dôvodov odvolala ustanoveného advokáta, reagovala sťažovateľka v podaní zo dňa 23.07.2015. Vo vyjadrení uviedla, že advokátovi bola daná plná moc na právne zastúpenie sťažovateľky a nie na právne poradenstvo s JUDr. S. S., či na odsúhlasenie postupu advokáta na zakrytie nezákonnosti zaujatou a viacnásobne vylúčenou sudkyňou JUDr. S. S.. Uviedla, že advokát nemal snahu a potrebu konzultovať podanie zo dňa 05.12.2014. Konštatovala, že advokát preukázateľne nehájil práva sťažovateľky.

18. Ustanovený advokát sa k veci vyjadril v podaní zo dňa 10.08.2015, v ktorom uviedol, že všetka poskytnutá právna pomoc sledovala len záujmy klienta. Dodal, že podaním na prvostupňový súd dopĺňoval podanie samotnej sťažovateľky, v ktorom zároveň kritizuje závery prvostupňového i odvolacieho súdu. Tvrdenia o konzultácii veci so zákonnou sudkyňou namietal s tým, že sa nezakladajú na pravde. Všetky námietky sťažovateľky označil za prekvapivé, nakoľko pri poradách neprejavovala nedôveru k advokátovi. Vyjadril, že mu nie sú známe dôvody, pre ktoré sťažovateľka nadobudla dojem, že neháji jej záujmy. Mal za to, že došlo k strate dôvery vo vzťahu advokát klient.

19. V nadväznosti na vyjadrenie advokáta požiadal žalovaný sťažovateľku, aby predložila relevantné dôkazy na preukázanie jej tvrdení o dôvodných pochybnostiach o kvalite právnej pomoci. Tá v stanovisku zo dňa 07.09.2015 opätovne uviedla, že ustanovený advokát urobil podanie bez vedomia klienta s tým, že z obsahu predmetného podania vyplýva, že klame.

20. Žalovaný vo svetle uvedených skutočností rozhodnutím sp. zn. 2N 6494/13-8090/15-KaPO, r. z. 63737/2015 zo dňa 23.12.2015 podľa § 14 ods. 1 písm. a) zákona o poskytovaní právnej pomoci odňal sťažovateľke nárok na poskytnutie právnej pomoci v právnej veci dovolania proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 4Co/60/2011-161 zo dňa 31.01.2013. V odôvodnení uviedol, že sťažovateľka nepreukázala nečinnosť advokáta ani jeho vzťah k protistrane, pričom žalovaný tiež nezistil existenciu dôvodných pochybností o kvalite právnej pomoci alebo o poskytovaní právnej pomoci v záujme ochrany práv oprávnenej osoby. Sťažovateľka nepredložila ani neoznačila žiaden dôkaz na podporu svojich tvrdení. Z advokátom predloženého podania zo dňa 05.12.2014 označeného ako „Oznámenie o prevzatí zastúpenia“, žalovaný usúdil, že toto podanie sleduje záujmy sťažovateľky a nemožno z neho vyvodit' existenciu dôvodných pochybností o kvalite právnej pomoci alebo o poskytovaní právnej pomoci v záujme práv klienta. Dodal, že z predloženého splnomocnenia a dohody o poskytovaní právnej pomoci zo dňa 24.11.2014 vyplýva, že oprávnená osoba splnomocnila ustanoveného advokáta, aby ju zastupoval v dovolacom konaní v predmetnej veci a aby vykonával všetky úkony, okrem iného aj podával návrhy a žiadosti. Žalovaný preto konštatoval, že v danej veci ide o nesúčinnosť sťažovateľky, keďže jej rozhodnutie odvolať plnú moc je kľúčové aj pre ustanoveného advokáta, ktorý proti výslovne prejavenej vôli nemôže vo veci, v ktorej bol priznaný nárok na poskytovanie právnej pomoci, ďalej postupovať. Žalovaný mal za to, že sťažovateľka odvolala plnú moc určenému advokátovi na základe subjektívnych dôvodov, čím zmarila účel rozhodnutia žalovaného - poskytnutie právnej pomoci v konkrétnom prípade, pričom nárok na zmenu určeného advokáta preukázaný nebol.

21. Krajský súd rozhodujúc o žalobe na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného kasačnou sťažnosťou napadnutým rozsudkom žalobu zamietol. Z odôvodnenia rozsudku správneho súdu vyplýva, že krajský súd sa stotožnil s právnym záverom žalovaného majúci za to, že rozhodnutie žalovaného a tiež postup žalovaného správneho orgánu zodpovedal obsahu spisovej dokumentácie žalovaného a bol v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona.

22. Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že kasačná sťažnosť sťažovateľky proti rozsudku krajského súdu sa podstatne neodlišovala od dôvodov podanej žaloby o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, s ktorej dôvodmi sa krajský súd v plnom rozsahu vysporiadal a jeho skutkové zistenia aj právne závery považuje kasačný súd za vecne správne.

23. V ďalšom kasačný súd ustálil, že má za nesporný skutkový stav tak ako bol zistený žalovaným, preto sa v plnom rozsahu stotožňuje so skutkovými zisteniami žalovaného ako aj s jeho právnym posúdením, v konaní, ani v rozhodnutí žalovaného nezistil porušenie žiadneho z ustanovení Správneho poriadku ani iného právneho predpisu. Rozhodnutie žalovaného obsahuje všetky náležitosti v zmysle § 47 Správneho poriadku, výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo, v odôvodnení žalovaný uviedol skutočnosti, ktoré boli podkladom rozhodnutia, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami sťažovateľky a s jej vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

24. Vo svetle uvedeného považuje kasačný súd zistenie skutkového stavu na posúdenie veci za dostačujúce. Kasačný súd uvádza, že rovnako má za nesporný skutkový stav tak, ako ho v podrobnostiach opísal krajský súd v preskúmanom rozhodnutí. Kasačný súd po oboznámení sa s pripojeným súdnym a administratívnym spisom musí konštatovať, že v predmetnej veci nebolo možné postupovať inak, ako súhlasiť so závermi prijatými krajským súdom v napadnutom rozhodnutí, že napadnuté rozhodnutie žalovaného je v súlade so zákonom, nakoľko krajský súd sa posudzovanou vecou dôsledne zaoberal a vyvodil správne skutkové aj právne závery, ktoré náležite aj odôvodnil, a s ktorými sa kasačný súd v celom rozsahu stotožňuje.

25. Kasačný súd dospel zhodne ako krajský súd k záveru, že žalovaný postupoval v danej veci v intenciách citovaných právnych noriem, pre svoje rozhodnutie si zadovážil dostatok skutkových podkladov, na základe ktorých náležitým spôsobom zistil skutkový stav a aplikáciou relevantných zákonných ustanovení zo skutkových okolností vyvodili správny právny záver, a preto krajský súd nepochybil, keď žalobu sťažovateľky zamietol.

26. Zo skutkového stavu je pre kasačný súd nesporné, že sťažovateľka podaním zo dňa 15.01.2015 odvolala Splnomocnenie udelené advokátovi JUDr. O. I., ktorý bol rozhodnutím žalovaného sp. zn. 2N 6494/13-8090/15-KaPO, r. z. 63737/2015 zo dňa 23.12.2015 určený na zastupovanie sťažovateľky v konaní pred súdom v právnej veci dovolania proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 4Co/60/2011-219 zo dňa 31.01.2013; rovnako sťažovateľka odstúpila od Dohody o poskytovaní právnej pomoci. Odvolanie uvedených dokladov odôvodnila sťažovateľka tým, že existujú dôvodné pochybnosti o kvalite právnej pomoci alebo poskytovaní právnej pomoci v záujme ochrany práv klienta. Výslovila pochybnosť o nezaujatosti právneho zástupcu s tým, že tento mal prípad konzultovať so zákonnou sudkyňou. Ustanovenému advokátovi vyčítala, že obsah podania „Oznámenie o prevzatí zastúpenia“ zo dňa 05.12.2014, ktoré bolo Okresnému súdu Spišská Nová Ves doručené dňa 08.12.2014, vopred s ňou nielenže nekonzultoval, ale jej ani neoznámil, že nejaké podanie urobil. Mala za to, že advokát mal okresnému súdu predložiť len fotokópiu splnomocnenia a dohody o poskytovaní právnej pomoci a nie v oznámení o prevzatí zastúpenia písať Ústavný súd ČR, keď nešlo o doplnenie jej dovolania. Preto žiadala, aby žalovaný rozhodol o zmene v osobe advokáta. O zmenu v osobe advokáta však sťažovateľka požiadal až podaním zo dňa 10.06.2015.

27. V zmysle ustanovenia § 5d ods. 2 <. zákona o poskytovaní právnej pomoci môže žalovaný rozhodnúť o zmene advokáta, ak sú dôvodné pochybnosti o kvalite právnej pomoci alebo o poskytovaní právnej pomoci. Tieto dôvodné pochybnosti je však potrebné akýmkoľvek spôsobom preukázať. Nepostačujú len tvrdenia oprávnenej osoby. Rovnako o zmene advokáta žalovaný rozhodne, ak je preukázaná nečinnosť advokáta, alebo jeho vzťah k protistrane. Aj tieto skutočnosti je potrebné preukázať, nepostačujú len tvrdenia oprávnenej osoby.

28. Pokiaľ teda sťažovateľka udelené plnomocenstvo odvolala skôr, ako požiadala žalovaného o zmenu v osobe advokáta, nebol naplnený predpoklad na postup podľa § 5d ods. 2 zákona <.o poskytovaní právnej pomoci, teda na rozhodnutie o zmene v osobe advokáta. V takom prípade, do úvahy prichádzala výlučne aplikácia vyššie citovaného ustanovenia § 12 ods. 2 zákona <. o poskytovaní právnej pomoci, v zmysle ktorého, pokiaľ oprávnená osoba (sťažovateľka) odvolala udelené plnomocenstvo určenému advokátovi, nárok na určenie iného advokáta nemá. Zároveň citované ustanovenie v časti za

bodkočiarkou upravuje výnimku z tejto zásady, podľa ktorej má sťažovateľka nárok na určenie iného advokáta, pokiaľ preukáže nečinnosť advokáta alebo jeho vzťah k protistrane.

29. Po preskúmaní administratívneho spisu kasačný súd rovnako ako krajský súd dospel k záveru, že sťažovateľka v konaní nepreukázala nečinnosť advokáta, a taktiež jeho vzťah k protistrane. Z listín obsahnutých v administratívnom spise vyplýva, že JUDr. O. I. vo veci, v ktorej bola sťažovateľke priznaná právna pomoc, vykonával úkony v prospech sťažovateľky. Uvedené vyplýva z podania „Oznámenie o prevzatí zastúpenia“ zo dňa 05.12.2014, ktoré advokát vykonal vo veci, kde bol ustanovený sťažovateľke za právneho zástupcu. Kasačný súd dospel k obdobnému záveru ako vyslovil krajský súd v napadnutom rozsudku, že podanie advokáta nevykazuje znaky neodborného, respektíve nekvalifikovaného postupu; z obsahu podania určeného advokáta vyplýva, že tento konal v prospech sťažovateľky.

30. Vzhľadom na uvedené, kasačný súd dospel k záveru, že dôvody, o ktoré sťažovateľka „opierala“ odvolanie splnomocnenia a odstúpenie od dohody o poskytovaní právnej pomoci neboli dostatočne relevantné na to, aby jej vznikol nárok na určenie iného advokáta. Sťažovateľka nepreukázala nečinnosť ustanoveného advokáta a rovnako ani jeho vzťah k protistrane, čím jej nárok na určenie iného advokáta v označenej veci nevznikol. Sťažovateľka odvolala plnú moc určenému advokátovi na základe subjektívnych dôvodov, čím zmarila účel rozhodnutia žalovaného - poskytnutie právnej pomoci v právnej veci dovolania. Bezdôvodným odvolaním splnomocnenia sťažovateľka znemožnila poskytovanie potrebnej súčinnosti ustanovenému advokátovi, preto žalovaný zákonným spôsobom rozhodol o odňatí poskytovania právnej pomoci sťažovateľke v zmysle ustanovenia § 14 ods. 1 písm. a/ zákona o poskytovaní právnej pomoci osobám. Krajský súd podrobne, logicky a vecne správne interpretoval zákonné ustanovenia a vysporiadal sa so všetkými okolnosťami podstatnými pre posúdenie oprávnenosti zmeny ustanoveného právneho zástupcu s tým, že podmienky pre zmenu v osobe ustanoveného advokáta sú upravené zákonom a sťažovateľka tieto podmienky nepreukázala.

31. Vo svetle uvedeného dáva kasačný súd do pozornosti, že Ústava Slovenskej republiky a zákon o poskytovaní právnej pomoci priznáva fyzickým osobám, ktoré v dôsledku svojej materiálnej núdze nemôžu využívať právne služby na riadne uplatnenie a ochranu svojich práv právo na poskytovanie právnej pomoci bez finančnej účasti alebo s finančnou účasťou. Pozitívny záväzok štátu umožniť prístup k spravodlivosti i osobám materiálne znevýhodneným realizuje i prostredníctvom zákona o poskytovaní právnej pomoci, keď z ustanovenia § 1 tohto zákona vyplýva, že jeho účelom je vytvoriť systém poskytovania právnej pomoci a zabezpečiť jej poskytovanie v rozsahu ustanovenom týmto zákonom fyzickým osobám, ktoré v dôsledku svojej materiálnej núdze nemôžu využívať právne služby na riadne uplatnenie a ochranu svojich práv a prispieť k predchádzaniu právnych sporov. Štát potom sám, resp. v prevažnej miere, znáša náklady za poskytnutie právnej pomoci znevýhodneným osobám. Preto je celkom namieste, aby v právnej norme stanovil podmienky, za ktorých bude takáto forma právnej pomoci fyzickým osobám patriť. V snahe vylúčiť zneužívanie tejto právnej úpravy sú v zákone uvedené pravidlá umožňujúce zmeniť ustanoveného právneho zástupcu. Zmena právneho zástupcu sa nemôže zakladať len na subjektívnych pocitoch oprávnenej osoby. Pri prevzatí právneho zastupovania ustanovený advokát vec právne posúdi a môže vyjadriť svoj názor na skutkové a právne okolnosti prípadu. Objektívne zhodnotenie prípadu neznamená, že právny zástupca bude postupovať v rozpore so záujmami oprávnenej osoby. Práve naopak, je povinnosťou advokáta svojho klienta upozorniť na možné riziká a poučiť ho aj o následkoch prípadného neúspechu v spore. Žiadna z týchto skutočností však neznamená, že advokát nebude postupovať v prospech oprávnenej osoby.

32. Najvyšší súd Slovenskej republiky v ďalšom považuje za dôležité vyjadriť sa k niektorým kasačným námietkam sťažovateľky. Za nedôvodnú považuje kasačný súd námietku sťažovateľky, že odvolanie plnomocnenstva a dohody o poskytovaní právnej pomoci urobila zákonná zástupkyňa, pretože v celom správnom konaní sťažovateľku zastupovala jej zákonná zástupkyňa. Tá podala žiadosť o poskytnutie právnej pomoci, komunikovala so žalovaným, predkladala potrebné listiny, uzavrela Dohodu o poskytovaní právnej pomoci s ustanoveným advokátom a udelila mu plnú moc na úkony súvisiace s poskytovaním právnej pomoci, ktoré podaním zo dňa 15.01.2015 odvolala.

33. K námietke sťažovateľky ohľadom nesprávneho doručovania rozhodnutia žalovaného, keď toto bolo namiesto sťažovateľke doručované jej zákonnej zástupkyňi kasačný súd uvádza, že uvedená vada v doručovaní bola odstránená, keď žalovaný doručil rozhodnutie sťažovateľke na podklade uznesenia Krajského súdu v Košiciach č. k. 10Sp/11/2016-14 zo dňa 30.05.2016, s tým, že sťažovateľka si rozhodnutie žalovaného prevzala dňa 07.12.2016. Konanie na krajskom súde, ktorého výsledkom je napadnutý rozsudok, začalo na podklade opravného prostriedku podaného priamo sťažovateľkou. Vo svetle uvedeného vyhodnotil kasačný súd námietku sťažovateľky za nedôvodnú.

34. K námietke sťažovateľky o nezákonom postupovaní spisu na ďalší súd kasačný súd poznamenáva, že k postúpeniu spisu na Krajský súd v Prešove došlo na základe uznesenia Krajského súdu v Košiciach č. k. 7S/19/2017-23 zo dňa 23.10.2017 ako súdu miestne príslušnému na rozhodnutie. Z dôvodu nesúhlasu Krajského súdu v Prešove s postúpením veci, Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 1Nds/13/2017 zo dňa 30.01.2018 rozhodol, že nesúhlas Krajského súdu v Prešove je dôvodný a na konanie a rozhodnutie vo veci je miestne príslušný Krajský súd v Košiciach. Vzhľadom na uvedené, vyhodnotil kasačný súd námietku sťažovateľky za nedôvodnú, keď postúpenie spisu v zmysle uvedeného bolo v súlade s príslušnými ustanoveniami Správneho súdneho poriadku.

35. Kasačný súd ustálil, že námietka sťažovateľky, že v celom odôvodnení rozsudku správneho súdu sa uvádzajú len vyjadrenia žalovaného a ustanoveného advokáta, sa nezakladá na pravde, keď z odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu je zrejmé, že konajúci súd v odôvodnení rozsudku venoval námietkam a vyjadreniam sťažovateľky adekvátnu pozornosť (odsek 25, 28, 29 odôvodnenia rozsudku krajského súdu).

36. Sťažovateľka namietala, že krajský súd rešpektoval prierahy v konaní, ale nerešpektoval jej návrhy na odročenie pojednávania. K tomu kasačný súd uvádza, že súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní. Ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví na pojednávanie a nepožiada z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takého účastníka. V žiadosti o odročenie pojednávania sťažovateľka uviedla, že žiada o odročenie vytýčeného pojednávania z dôvodu, že je študentkou vysokej školy a v čase pojednávania sa začína príprava na skúšky, ktoré začínajú od 01.12.2018. Dodala, že na určený čas pojednávania (08.30) nemá žiaden spoj. Sťažovateľka však nepriložila listinné dôkazy, ktoré by mohli zakladať dôležitý dôvod, pre ktorý by sa pojednávanie mohlo odročiť. Byť prítomný na pojednávaní je právom účastníka konania, avšak keď toto svoje právo bez dôležitého dôvodu nevyužije, môže súd vec prejednať v neprítomnosti účastníka. Sťažovateľka v konaní pred krajským súdom nepreukázala, že by mala plánovanú skúšku práve na deň, ktorý by korešpondoval s dňom konania pojednávania, t. j. 28.11.2018. Skutočnosť, že sťažovateľka je študentkou vysokej školy a má skúškové obdobie nemožno považovať za dôležitý (závažný, nepredvídateľný) dôvod na odročenie pojednávania, nakoľko v takom prípade by súd musel pojednávanie odročiť až do ukončenie vysokoškolského štúdia sťažovateľky. Krajský súd do spisového materiálu založil kópiu časti cestovného poriadku autobusovej hromadnej prepravy účinnej aj v deň pojednávania, v zmysle ktorej mala sťažovateľka možnosť dostaviť sa v primeranom predstihu na pojednávanie minimálne jedným autobusovým spojom, čím konajúci správny súd preukázal nepravdivosť dôvodu uvádzaného sťažovateľkou v žiadosti o odročenie pojednávania. Kasačný súd v tejto súvislosti ďalej konštatuje, že konanie o správnej žalobe proti rozhodnutiu žalovaného sa uskutočnilo na základe podania urobeného samotnou sťažovateľkou, teda išlo o konanie ňou vyvolané, z čoho možno vyvodiť, že išlo o konanie vo veci sťažovateľke známej. Posúdením všetkých týchto okolností nemožno vyvodiť záver, že krajský súd pochybil, keď vec prejednal bez neúčasti sťažovateľky, na strane ktorej by existoval vážny dôvod, pre ktorý by súd mal pojednávanie odročiť.

37. Kasačný súd v ďalšom zdôrazňuje, že sťažovateľka nevyvrátila žiadnym hodnoverným spôsobom skutočnosť a skutkový stav, ktorý bol zistený žalovaným, a s ktorými sa stotožnil aj krajský súd, a preto za takýchto skutkových okolností napadnuté rozhodnutie žalovaného je i podľa názoru kasačného súdu vydané na základe riadne a dostatočne zisteného skutkového stavu veci. Preto, ak krajský súd dospel k záveru, že skutkový stav veci bol v správnom konaní spoľahlivo zistený a postup ako aj

rozhodnutie žalovaného považoval za vydané v súlade so zákonom, bolo potrebné rozhodnutie súdu, ktorým zamietol žalobu sťažovateľky, považovať za správne.

38. Pokiaľ teda, krajský súd vyhodnotil námietky sťažovateľky proti rozhodnutiu žalovaného za nedôvodné a rozhodnutie žalovaného považoval za súladné so zákonom a žalobu sťažovateľky podľa § 190 S.s.p. zamietol, kasačný súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením jeho rozhodnutia, pričom na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia uviedol ďalšie dôvody, ktoré sú uvedené vyššie.

39. Záverom kasačný súd konštatuje, že situáciu, v ktorej sa sťažovateľka ocitla, môže sťažovateľka vnímať ako nespravodlivú krivdu, avšak jej subjektívne pocity nestoja nad zákonom, preto v predmetnom prípade nebolo možné rozhodnúť v jej prospech.

40. V súvislosti so žiadosťou sťažovateľky o oslobodenie od súdneho poplatku za podanú sťažnosť kasačný súd uvádza, že od tejto povinnosti je oslobodená v zmysle ustanovenia § 4 ods. 3 a 4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov

41. Po preskúmaní podanej kasačnej sťažnosti kasačný súd konštatuje, že s právnymi námietkami sťažovateľky sa krajský súd v rozhodnutí riadne vysporiadal a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na kasačnom súde, a preto ďalšie námietky uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil najvyšší súd ako bezpredmetné, ktoré neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozhodnutia. Z uvedeného dôvodu kasačnú sťažnosť podľa § 461 S. s. p. ako nedôvodnú zamietol.

42. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že sťažovateľke, ktorá v tomto konaní nemala úspech, nárok na ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 S. s. p. a analogicky podľa § 167 ods. 1 S. s. p.) a rovnako aj žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal (§ 467 ods. 1 S. s. p. a analogicky podľa § 168 S. s. p.).

43. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal rozsudok jednomyselne (§ 139 ods. 4 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.